

Sygn. akt IV U 749/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasieński
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 marca 2017r. w S.

odwołania (...) Sp. z o.o. w G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 3 lutego 2016 r. Nr (...)

w sprawie (...) Sp. z o.o. w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wydanie pisemnej interpretacji przepisów prawnych

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że przychody pracowników z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy w postaci udostępnienia im przez pracodawcę samochodów służbowych do celów prywatnych, mogą być wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe), ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o ile wynika to z regulaminu wynagradzania, przepisów o wynagradzaniu lub układu zbiorowego pracy;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz (...) Sp. z o.o. w G. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 749/16

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 3 lutego 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., działając na podstawie art. 10 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 584 ze zm.) w zw. z art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 121 ze zm.), uznał za nieprawidłowe stanowisko przedstawione we wniosku przedsiębiorcy (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. z dnia 19 stycznia 2016r., złożonym w dniu 22 stycznia 2016r., w przedmiocie nieuwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (tj. emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe), ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wartości przychodów z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, które pracownicy uzyskują w związku z udostępnianiem im przez pracodawcę samochodów

służbowych do celów prywatnych. W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy podał, iż wnioskodawca zamierzał udostępnić pracownikom korzyść materialną wynikającą z regulaminu wynagradzania polegającą na korzystaniu z bezpłatnych przejazdów środkami lokomocji- samochodami należącymi do spółki. Forma tego świadczenia miałyby przybierać wyłącznie postać niepieniężną. Tym samym wykluczona byłaby możliwość uzyskania przez pracowników ekwiwalentu pieniężnego tego świadczenia. Świadczenie to stanowić by miało dla pracowników przychód ze stosunku pracy, zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012, poz. 361 ze zm.). Wartość pieniężną nieodpłatnego świadczenia przysługującego pracownikowi z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego w celach prywatnych ustala się na podstawie art. 12 ust. 2a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zdaniem organu rentowego, przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998r., Nr 161, poz. 1106 ze zm.) należy interpretować ściśle, ponieważ stanowią one wyjątek od zasady, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi przychód. Wnioskodawca nie nabył samochodów służbowych z przeznaczeniem udostępnienia ich swoim pracownikom i dlatego w tym przypadku nie można mówić o korzyściach, które są uregulowane w § 2 ust. 1 pkt 26 powyższego rozporządzenia z 18 grudnia 1998r. Udostępnienie samochodu służbowego nie może być uznane za „przejazdy środkami lokomocji”, o których mowa w drugiej części przepisu § 2 ust. 1 pkt 26 cyt. wyżej rozporządzenia z 18 grudnia 1998r. Pojęcie to, zdaniem ZUS, oznacza zorganizowaną i usystematyzowaną formę przemieszczania się (np. zapewnienie biletu lotniczego, każdorazowe odwożenie prezesa samochodem służbowym po pracy, dowóz pracowników do pracy pojazdem należącym do pracodawcy), a nie udostępnienie pracownikowi do swobodnego używania środka lokomocji. Powyższe rozważania organu rentowego dotyczą zarówno składek na ubezpieczenia społeczne, składki na ubezpieczenie zdrowotne, jak i składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Podstawę prawną takiego rozstrzygnięcia stanowi bowiem art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015, poz. 581 ze zm.) oraz art. 104 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. Z 2015, poz. 140 ze zm.), jak również art. 29 ustawy z dnia 13 sierpnia 2006r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2014, poz. 272 ze zm.).

Od decyzji tej odwołanie złożyła (...) Sp. z o. o. w G. (poprzednio (...) sp. z o.o.), zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w zw. z art. 17 ust. 1, art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 81 ust. 1 i ust. 6 oraz art. 85 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w zw. z art. 104 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy poprzez błędne uznanie, iż wnioskodawca będzie zobowiązany do potrącania składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz składek na Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od przychodu pracownika w wysokości odpowiadającej wartości nieopłatnego świadczenia wskazanej w art. 12 ust. 2a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, tj. poprzez błędne uznanie, że wartość nieodpłatnego świadczenia związanego z udostępnieniem pracownikowi samochodu służbowego z przeznaczeniem do celów prywatnych należy uwzględnić w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie. W konsekwencji odwołujący domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i stwierdzenia, że przychód pracownika w postaci prawa do przejazdów środkami lokomocji w wysokości odpowiadającej wartości nieodpłatnego świadczenia wskazanej w art. 12 ust. 2a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie stanowi w świetle § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie. Uzasadniając swoje stanowisko odwołujący stwierdził, iż organ rentowy dokonał wykładni zawężającej § 2 ust. 1 pkt 26 cyt. wyżej rozporządzenia. Przywołując definicję zawartą w słowniku języka polskiego, odwołujący wywodził, iż środkiem lokomocji są „pojazdy lub zwierzęta służące przemieszczaniu się”. Samochód służbowy służy do przemieszczania się, a zatem jest on środkiem lokomocji. Wskazane źródło stanowi, iż pojęcie „przejazd” oznacza „przebywanie jakiejś drogi pojazdem”. Stąd też istota pojęcia przejazd sprowadza się do przemieszczania się. Z definicji tej nie wynika, by pokonywana pojazdem droga była ściśle określona. Tym samym organ rentowy błędnie uznał, że „przejazdy środkami lokomocji” dotyczą zorganizowanej i usystematyzowanej formy przemieszczania się. Stanowisko to nie

zostało przez ZUS należycie uzasadnione. Organ rentowy odwołał się przy tym do dodatkowych, nieprzewidzianych w przedmiotowym rozporządzeniu warunków wyłączenia przychodu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie i w ten sposób dokonał niedopuszczalnej wykładni prawotwórczej. Odwołujący podał również, iż w omawianym przepisie § 2 ust. 1 pkt 26 prawodawca nie doprecyzował, jaki środek lokomocji powinien zostać objęty tą normą. Nie wskazał, by chodziło mu np. o „publiczny środek lokomocji”.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego odrzucenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Organ rentowy poddał w wątpliwość, czy (...) sp. z o.o. jest podmiotem uprawnionym do złożenia w dniu 2 marca 2016r. odwołania od decyzji z dnia 3 lutego 2016r. wydanej po rozpatrzeniu wniosku o wydanie interpretacji złożonego przez (...) sp. z o.o., albowiem z przedłożonych odpisów z rejestru przedsiębiorców KRS nie wynika, ażeby (...) sp. z o.o. zmienił nazwę na (...) sp. z o.o. (udziałowcem (...) sp. z o.o. jest (...) sp. z o.o., a majątek dzielonej spółki (...) sp. z o.o. został przeniesiony do (...) sp. z o.o.). Ponadto organ rentowy podtrzymał uprzednio przedstawioną argumentację wskazując m. in., iż rozporządzenie z dnia 18 grudnia 1998r. zawiera zamknięty katalog sytuacji, w których odstępuje się od podstawowej zasady uwzględnienia do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne przychodów uzyskiwanych przez osoby fizyczne.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 22 stycznia 2016r. do (...) Oddział w G. wpłynął wniosek (...) sp. z o.o. w G. o wydanie interpretacji w trybie art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Wnioskodawca zamierzał udostępnić pracownikom korzyść materialną wynikającą z regulaminu wynagradzania oraz uzupełniającej go Polityki (...) polegającą na korzystaniu z bezpłatnych przejazdów środkami lokomocji tj. należącymi do niego samochodami służbowymi. Forma tego świadczenia miałyby przybierać wyłącznie postać niepieniężną. Świadczenie to stanowić by miało dla pracowników przychód ze stosunku pracy, zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zdaniem wnioskodawcy, przychód ten podlegałby wyłączeniu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Podstawę prawną powyższego wyłączenia stanowiłby § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W ocenie wnioskodawcy nie będzie on zobowiązany do potrącania składek na ubezpieczenia społeczne oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, jak również składek na Fundusz Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, od przychodu pracownika w wysokości odpowiadającej wartości nieodpłatnego świadczenia wskazanej w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych (wniosek k. 12-14 akt ZUS).

Rozpoznając ten wniosek organ rentowy przyjął, iż udostępnienie samochodu służbowego nie stanowi zorganizowanej i usystematyzowanej formy przemieszczania się i dlatego nie wpisuje się w pojęcie użyte w § 2 ust. 1 pkt 26 przedmiotowego rozporządzenia. Na tej podstawie (...) Oddział w G. wydał w dniu 3 lutego 2016r. zaskarżoną decyzję, w której uznał stanowisko wnioskodawcy za nieprawidłowe (decyzja k. 15-18 akt ZUS).

Na mocy uchwały Nr 1 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników wnioskodawcy - (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W. (nr KRS (...)) z dnia 4 stycznia 2016r. oraz uchwały nr 1 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników (...) Sp. z o. o. w G. (nr KRS (...)) nastąpił z dniem 1 lutego 2016r. podział (...) Sp. z o. o. w G. przez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4 ksh. W wyniku tego podziału część majątku (...) Sp. z o. o. w G. została przeniesiona na (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W.. Jednocześnie, z dniem 1 lutego 2016r. dokonano zmiany firmy spółki z (...) sp. z o.o. na (...) sp. z o.o. i jest to ten sam podmiot o numerze KRS (...) (odpis pełny z rejestru przedsiębiorców KRS wg stanu na dzień 1 lutego 2016r. k. 37-41 a.s.).

Odwołanie jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, iż nie jest zasadna argumentacja organu rentowego przemawiająca za koniecznością odrzucenia przedmiotowego odwołania. Jak wynika bowiem z odpisu pełnego z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego z dniem 1 lutego 2016r. odwołująca się spółka zmieniła firmę z (...)

sp. z o.o. na (...) sp. z o.o., przy czym jest to ten sam podmiot o numerze KRS (...). Wspólnikiem tej spółki jest zaś (...) sp. z o.o. o numerze KRS (...), która dawniej nosiła nazwę (...) sp. z o.o. Tym samym wnioskodawca i odwołujący to ten sam podmiot, o czym świadczy chociażby posiadanie przez wymienioną spółkę tego samego nr KRS.

W myśl art. 18 ust. 1 i 2 oraz art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zasadą jest, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Wyjątki od tej reguły zostały zawarte w przepisie § 2 ust. 1 pkt 1-32 cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. Dlatego też kluczową dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania jest wykładnia § 2 ust. 1 pkt 26 tego aktu prawnego.

Zdaniem Sądu, stanowisko ZUS jest nieprawidłowe. Nie ma bowiem podstaw do przyjęcia, iż pojęcie „przejazdy środkami lokomocji” oznacza zorganizowaną i usystematyzowaną formę przemieszczania się (np. zapewnienie biletu lotniczego, każdorazowe odwożenie prezesa samochodem służbowym po pracy, dowóz pracowników do pracy pojazdem należącym do pracodawcy). Treść wyżej wymienionego przepisu nie wskazuje bowiem, by w taki właśnie sposób rozumieć podany zwrot „przejazdy środkami lokomocji”. Prezentowane przez organ rentowy rozumienie przywołanych pojęć, jak słusznie podał odwołujący, nie wynika również z językowego znaczenia omawianych wyrazów. Tym samym ZUS dokonał restrykcyjnej wykładni zawężającej. Jak natomiast wywieść należy z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2008 r. II UK 172/07, stosowanie restrykcyjnej wykładni zawężającej § 2 ust. 1 pkt 26 powyższego rozporządzenia, jest niedopuszczalne. Wprawdzie zgodzić się trzeba, że wyłączenia przychodów w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągniętych przez pracowników z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, następuje wyłącznie w enumeratywnie wskazanych przypadkach w § 2 rozporządzenia z 18 grudnia 1998 r., ale nie oznacza to, że sytuacje te podlegają restrykcyjnej wykładni zawężającej. Wobec powyższego, organ rentowy w sposób dowolny uznał, że sytuacja przedstawiona przez wnioskodawcę nie zostaje objęta zakresem przepisu § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia z 18 grudnia 1998r. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 grudnia 2009r., I UK 201/09, wskazał, że skoro z treści § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe wynika, że podstawy wymiaru składek nie stanowią przychody w postaci korzyści materialnych wynikających z układów zbiorowych pracy, regulaminów wynagradzania lub przepisów o wynagradzaniu polegające między innymi na korzystaniu z odpłatnych lub częściowo odpłatnych przejazdów środkami lokomocji, to do materii normatywnej tych aktów lub przepisów prawa pracy należy określać tego rodzaju korzyści materialnych, które są wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (LEX nr 558226).

W ocenie Sądu, udostępnianie pracownikom w celach prywatnych samochodów służbowych należących do pracodawcy stanowi korzyść materialną, o której mowa w przywołanym przepisie. Bezsprzeczne było, iż korzyść ta będzie przychodem w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ma wynikać z regulaminu wynagradzania oraz uzupełniająco z Polityki (...) spółki. ZUS twierdził, że cel nabycia samochodów służbowych powinien mieć wpływ na ocenę, czy przejazd tymi autami należy zaliczyć do kategorii korzyści wymienionej w § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia z 18 grudnia 1998r. Stanowisko takie jest błędne. Przepis ten nie zawiera bowiem regulacji dotyczącej przeznaczenia oferowanych przedmiotów czy usług, nie odnosi się również do przejazdów środkami lokomocji. Dlatego też twierdzenia te nie mają oparcia w treści obowiązujących przepisów. Zaznaczyć należy, że skoro samochody służbowe wpisują się w pojęcie środków lokomocji, to i przemieszczanie się przy ich użyciu, w celach prywatnych, jest równoznaczne z „przejazdami środkami lokomocji”. A zatem, korzyść ta stanowi uprawnienie do korzystania z bezpłatnych przejazdów środkami lokomocji w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia z 18 grudnia 1998r.

Wobec powyższego Sąd ustalił, że przychody pracowników z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy w postaci udostępnienia im przez pracodawcę samochodów służbowych do celów prywatnych, mogą być wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe), ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o ile wynika to z regulaminu wynagradzania, przepisów o wynagradzaniu lub układu zbiorowego pracy.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc oraz § 9 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r. poz. 1804) w brzmieniu obowiązującym w dniu wszczęcia postępowania w danej instancji.